

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal?

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN, VÉLI MIKSA,
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.**Hirdetmények,**nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér száma 11 korona.**Boldog új-évet!**Lapunk az új-év napján új évnegyedbe
lép, a midőn egyuttal számot vet anyagi
helyzetével, számot vet anyagi súlyával.S míg egyrészt némi önérzettel te-
kintünk vissza megfutott pályánkra — mert
szerkesztőségünk kisdud csapatát törhetlenül
áll a társadalmi helyzetünk javítására irá-
nyuló önzetlen munkálkodásban — más-
részt bizalommal nézünk a jövő elé,
mert mindig a közügy szolgálatában, a
közérdek védelmezésében kívánjuk szerény
tehetségünket érvényesíteni.Hogy ezen célunknak minél hatathó-
sabbban felelhessünk meg, szükségünk van
olvasóink támogatására is s főleg bizal-
mára, melyen becsületos munkálkodásunk
erkölcsi alapja nyugszik.És a midőn arra kérjük tisztelt olva-
sóinkat, hogy lapunkat támogassák, legye-
nek meggyőződve, hogy mi magunknak
nem kérünk semmit, a miénk a neve
anyagi haszon, mert mindannyian távol
állunk attól, hogy működésünk anyagilag
honoráltassék. A mit teszünk, mindent a
közönség érdekében kívánunk tenni s azon
reményben, hogy ezen szerény törekvésünknémi méltánylásra talál, kívánunk szives
olvasóinknak

Boldog új-évet!

a szerkesztőség
és
kiadóhivatal.**1900.**Elmult a hit fenséges ünnepe: karácsony,
— s eljött a remény ünnepe: új év!Minden egy-egy eltűnő évvel kell, hogy
közelebb jussunk kitűzött célunkhoz, me-
lyet, avagy amelyeket emberi hivatásunk
hívásos betöltésénél akár mi magunk tűz-
tünk magunk elé, akár pedig a közéletben
tehetségunktől, igyekezetunktől, kötelesség-
tudásunktól a közönség egyetemessége, ér-
dekeinek a ránk bízott mérvben való meg-
védésében elvár s teljes joggal meg is
követel.Hogy mennyiben közeledtünk ama
célokhoz, az kitűnik, ha önmagunkba
szálva megengedjük lelkiismeretünknek,
hogy számon kérje végzett dolgainkat; —
ha végig tekintünk az elmult időkön telje-
sített munkásságunkon s ha ott eredményt
több-kevesebb arányban tapasztalhatjuk. Ez
egyszersmind a biztató remény erős fonala,
mely át vezet bennünket az eljövendő idő-kot és talán csak ma este szüntetik meg, ha ugyan
addig sikerül a megegyezés, felelé ő a legközö-
nyösebb hangon; egyben illetményének a kifize-
lését sürgette.Mit tehettem? szó nélkül fizettem. csak az
bántott nagyon, hogy miért is nem érkeztem én
oda előtte vagy az utána következő napon.Már most hogyan és mikor jutok én száll-
lásokra a „Hôtel Baviere“ be? A hordár odébb
állt anélkül, hogy valami tanácsot adott volna.
Én pedig magamra maradtam és tehetetlenül all-
tam podgyászom mellett, keleti fatalismussal vár-
va a segítséget.Mihamarább meg is jött. Amint a kellemet-
len helyzet felől gondolkodva jobbra — balra te-
kintgetek, egyszerre egy öreg úr lép hozzám és
barátságos hangon kérdi tőlem:„Nemde idegen és a strajki miatt most nem
tud lakására jutni?“„Ugy van Uram“ felelém halásan nézve reá.
„És melyik országból való?“ kérdi tovább. „Magyar
vagyok“ válaszolám reményteljes büszkeséggel.„Ah Hongrois? Akkor ne aggódjék uram,
mindjárt rendbe hozom én a dolgát“ mondá biz-
tató mosolylyal, azután egyet füttyentett mire a
tulsó oldalról szalad hozzánk egy kis gamin kinek
mentorom lelkére kötötte, hogy az általam meg-
jelölt szállodába kíséren engemet, illetve vigye
podgyászomat.hez ránk ruházott feladatok sikeres meg-
oldására, vezet bennünket a megoldás —
sokszor nehéz — munkálataiban.Valyon elmondhatuk-e ezt mindany-
nyian? Valyon megtette-e kötelességét min-
denki azon a helyen, ahová akár saját ki-
váló helyzete, ambíciója, akár a közbizalom
helyezte, vagy pedig a hatalom ott tartja.Ha a dolgokat felületesen nézzük, ha
egyesek cselekményeit több jó akarattal,
mint szigorúsággal vizsgáljuk s bíráljuk,
vagy pedig félünk a megmozduló közvéle-
mény hullámveréseitől, bizonyára oda lyu-
kadunk ki, hogy minden úgy van jól. a
hogyan van.Az együgyűség altató dala az, melyet
az azt kihasználni akaró száraz-dajkák dú-
dolnak az elaltatott lelkiismeret s a marko-
tizált közvélemény bölcsője fölött s ez a
dal az egész, a mit a közügyekért tesznek.Hányszor ünnepeljük a szabadság,
egyenlőség, testvériség lélekemelő glóriáját
s másnap már birkózunk a hatalomért, a
befolyásért s a népszerűségért, sokszor hiu-
ságból, legtöbbször azonban önző célok
szolgálatában.És ha akad egy-két kiváló egyén, ki-
nek ideális gondolkozása felháborodik a
meddő tülekedés láttára, annak félre kell
állania, mert hamarosan rásütik a jámbor-
ság bélyegét, a mely miatt aztán elveszti
minden jelentőségét s beállítatik a tuczatMidőn a jó öreg elhagyni készült, én termé-
szetesen megköszöntem szivességét, viszont ő örö-
meinek adott kifejezést hogy egy magyar ember-
nek segítségére lehetett, azután jó mulatást ki-
vánt, barátságosan köszönt és elhagyott.Most már a fiú vett pártfogásába. Nem szám-
láltam, de legalább 10 hosszú utcán keresztül és
vagy 1/2 óráig ballagtam utána, míg végre a száll-
lodához értünk. Még mielőtt oda beléptünk, veze-
tőm fáradságáért 2 frankot kért tőlem. Kifizettem
ez összeget, mert a nagy utért nem is találtam
soknak. — Csak később tudtam meg a portástól hogy
rászédelt a kiscigizember, mert a szálloda 5 pereznire
van az indóháztól és bejárta velem az egész város-
negyedet csak hogy ne sokaljam a 2 frankot. Meg
sem haragudtam reá, mert a leleményes embe-
reket mindig sokra becsültem.Siettem fel a szobámba, rendbe hoztam toi-
lettemet és kis idő múlva, kezemben a Baedeker-
rel és egy térképpel már az utcán voltam.Legelőször is egy fiatal embert — kihez
ajánlva voltam — akartam felkeresni, de meglát-
va egy „Exposition“ felirattal ellátott Omnibust —
mást gondoltam, — és annak tetejére másztam,
fel; negyed óra múlva már a híres Eiffel torony
szédítő magasságát bámultam, később pedig ennek
harmadik emeletéről néztem le a kiállítás terüle-
tén sétáló törpéknek látszó embereket. E helyen
a sok idegen között olyan honvágy félet kezdtem
érezni. Haza gondoltam.**TÁRCZA.****Párisi élelményeimből.**

Írta: Véli Miksa.

A XIX század alkonyát (vagy az új század
hajnalát?) Franciaország tudvalevőleg azzal ün-
nepli meg, hogy a jövő év nyarán Párisban világ-
kiállítás rendez, melyre már előzőleg meghívott
az öt világrész népe és így bizonyára milliók
és milliók fognak a csodás városba seregleni, hogy
ott az emberi tudás, akarat és munka összehal-
mozott kincseiben gyönyörködjenek — no meg,
hogy a modern Babylonban kissé kimulassák
magukat.Én azonban nem a jövő, hanem az 1889.
évi kiállításról akarok egyet-mást elmondani, fő-
képp olyan esetekről emlékezve meg, melyek ör-
vendetes módon bizonyítják, hogy akkor a kint-
lévő magyarokat megkülönböztetett tiszteletben
sőt szeretetben is részesítették a francziák. Talán
csak a muszkákat becsülték még jobban, mint
földieinket.1889 június havának egyik reggelén érke-
tem meg a „Chemin de fer de l'Est“ párisi in-
dóházába. A hordár átvette podgyászomat, kivitte
az utcára és letette a járdára. Hát kocsis ninesen?
kérdém meglepetéssel. Nincs bizony egy sem,
mert tegnap az összes kocsisok kimondták a straj-

Egyletünk.

A „Kath. Olvasó-Egylet” irodalmi estélyére írta és felolvasta
VEYERÁN ISTVÁN.

„A hideg közönyt, mit az egylet 25 éven át a társadalom minden osztálya részéről tapasztalt — negyedszázados fennállásával — remélhetőleg sikerült eloszlatnia s a tömeges belépések és nemes keblű adományok által abba a már 25 év előtt óhajtott állapotba fog jutni, hogy minél előbb saját, megfelelő helységben kívánhatna a tagok egymásnak „hasznos beszélgetést!”

Idézett szavak 1898. febr. 21-én, egyletünknek a városi színházban megtartott 25 éves jubileumán hangzottak el. A város minden rendű és rangu valláskülönbőség nélküli százakra menő értelmisége előtt mondta el panasz szavát. — sorolta fel röviden 25 éves múltjának kisebb-nagyobb küzdelmeit s egyéb eseményeit. — Kimondta magyaros nyíltsággal a vádat azok fejére, akik fiait ugyan a kath. egyháznak, de vonakodtak tömörülni azon kath. keresztényi zászló alá, melyet az egylet 1873. évi január hó 6-án bontott ki.

Tüntető ünnepély volt az, az érzékellen keblű közönyösség ellen. A 25 éves panasz és vád — talált, — megtette hatását; alig két év fényes eredménye elégtételt szolgáltatott a hosszas, reménytelen tengődésért. Megnyitak a szívek, melyeket a hideg közöny tartott zár alatt, — felolvadt az érzéketlenség fagya s a jótékony szelíd angyalától ihletet kezek többé nem átalották a krajczárok és forintok százait reá helyezni az áldozatkészség oltárára.

Istennek legyen hála és dicsőség, — az adakozó nemes szívű embereknek elismerés, mert immár elmondhatjuk, van saját hajléka az egyletnek, van otthona; im áll a felszentelt ház, a takarékosság gyümölcse, a jövő záloga, az áldozatkészség jele, — kimélve bánjon majd az idő is vele!

Ha költő volnék: versbe szedném, ha vésnök volnék: kőbe vésném, — ha dalszerző volnék megénekelném azon áldozatkész nők és férfiak, szegény és gazdagok neveit, akik az egyletnek filléreiből házat szereztek. — Nem házat, — templomot építettek, melynek oltárán a felebaráti szeretet frigykönyve nyugszik; iskolát emeltek, melyben tudós öregek — a tanítók — s a tudvágyó fiatalok — a tanulók.

Im, áll a vallásnak és közművelődésnek temploma, nyitva, a hasznos ismereteket nyújtó felnőtt iskolája! Büszke oszlop-csarnok nem pompázik küszöbe előtt, képletes szobor-csoportolat nem ékíti ez épület homlokzatát, remek festmények nem borítják falát, a szemképráztató

mert egy óra múlva vissza kell indulnunk Párisba és addig még a nagy és kis „Trianon”-t (Mária Antoinette kedvenc mulató helyei, ahol érdekes titkos folyások és szobák láthatók) okvetlen meg kell tekintenünk.

Elhagytuk tehát a kastélyt és kocsit kereszünk, hogy előbb juthassunk oda, Az egész láthatáron csak egy nagyon fényes fogat volt látható. Bár sejtettük, hogy az magán emberé még pedig nagy úré lehet, de azért próba — szerencse felszólítottuk a kocsist, nem-e volna hajlandó bennünket jó pénzért a „Trianon”-okhoz vinni? Ránk sem hallgatott mint Zsuzsi a esengetyűre. Erre vezetőnknek kitünő eszméje támadt, — lehet, hogy a fogást már máskor is alkalmazta — és hozzánk fordulva megjegyezte:

„Nos magyar urak, hiába minden igyekezet, nincs kocsi tehát le kell mondanunk a kirándulásról.”

Megszólal a kocsis: „Hát magyarok az urak? Az más dolog! Hamar üljenek a kocsiba majd elviszem önöket. Ha gazdám keresni fog és nem talál, azt hiszi majd, hogy jártatom a lovakat.” Sietve tettünk eleget a felhívásnak és nem telt bele 8 percz már az egyik „Trianon”-nál voltunk. A kocsis még borraivalót sem akart elfogadni. — A német ezen esetből okulva kívánt hozzánk csatlakozni. — Mint előbb elmondtam, mi nagy kegyesen ebbe beleegyeztünk.

Egy napon új társunk azt indítványozta, hogy tekintsük meg Páris legnagyobb bútorgyárát. Hi-

csillogás számúzve termeiből, — csak egyetlen egy csillag, ott a falon, vállasunk dicső jelvénye, egyletünk vezéresillaga: a feszület. — Vallás, közművelődés és a nemes egyszerűség fognak itt kezdet, jó tehát nekünk itt lenni.

Jó itt lenni! 25 évig kínos vergődését rejtegetve bujdosott egyletünk, ugyszólván zugokban vonta meg magát; mint túrt lakó alkalmazkodni volt kénytelen a gazdával kötött szerződéshez; kis családot tarthatott csak, hogy a 40 frtos szűk, dohos szobáskában megférhessenek; jó levegőhöz is alig juthatott, hogy is fejlődött volna ki s izmosodott volna meg arra, amivé lenni joggal számíthatott; életjelt adni magáról, hogy is tudhatott, mikor hiányzottak mindazon feltételek, melyek valamely egylet kifejlődéséhez okvetlenül szükségesek.

„Majd, ha többen leszünk s gyűjthetünk elegendő tőkét, gondoskodunk nagyobb helységről!” Ez volt a régi egyletnek jelszava. Az egylet szemben az akkori közönség így nyilatkozott: „Szerezzetek, vagy béreljétek megfelelő helységet, mi is felcsapunk tagnak!” — Mindkét álláspontban feltalálhatjuk az igazságos következettséget. Azonban, mint a fejlemények igazolják, a közönségnek érvelése súlyosabb és helyesebb volt, ezt tudva nem is engedett igazából, de az egylet „az okosabb enged” szerepét választotta. megadta magát, — szerzett a közönség óhajának megfelelő helységet. E lépést önmaga lezárásával, a jövő érdekében megkellett tennie, mert hiszen nagyon természetes, hogy az egylet van a közönségtől s nem a közönség az egyletétől. A közönség szilárd magatartása, az egylet okos engedékenysége, lovagiasága s a haladás követelményeihez való alkalmazkodási képessége, teremtette meg a mai helyzetet. A korlátozott lakóból önrendelkezési joggal bíró háztulajdonos gazda lett, — egy jogi személyben annyi száz tag, külön s együttvéve tulajdonosa e majdnem hatezer koronát érő hajléknak s minden hozzátartozó ingó és ingatlanoknak.

Elérte az egylet, amire régen óhajtozott; a küzdelmes évek elszálltak, a multak homályából kibontakozott a rózsás jövővel kecsgetető verőfényes jelen. A kis család kivonult bethlehemi szerénységű hajlékából, — ide költözött e megszentelt falak közé, az ő Kánaán földjére, mint hajdan Jákob, hogy megsokasodott nemzetségével benépesítse azt. — Es benépesítette! Ez idő szerint, — a 25 év alatti tagok létszámának átlagát véve alapul, háromszoros a népesség, amennyiben az egyleti tagok névsora 200-on felül számlál. — Amint látjuk, egyik vívmány eredményezte a másikat; de még van hátra egy, aminek, — ha az új kezdetnél hosszas pihenőt nem akarunk tar-

ába mondtuk mi magyarok, hogy bennünket az nem érdekel, ő nem tágitott. Mit tehattünk tehát egyebet, minthogy a solidaritás kedvéért arra ráálltunk, De a vezető sokáig ellenkezett mert attól félt, hogy ha a gyárban észreveszik hogy „Prusien” van közöttünk, akkor aztán barátságtalan fogadtatásban lesz részünk.

Hosszas rábeszélés után és azon feltétel mellett, hogy németünk jól kipödrri hajuszát és ott egy kukkot sem szól, végre a cicerone is megadta magát. Kocsira ültünk ezután és a gyárhoz hajtottunk.

Odaérkezve vezetőnk bemutatott bennünket az igazgatónak mint magyarokat és röviden elmondá, hogy a gyár jó hírnevét ismerve, meg akarjuk azt tekinteni.

Az igazgató kézséggel teljesítette kérélmünket söt utasítására egy hivatalnok csatlakozott hozzánk, aki az öt emeleten található nyers anyagokat és csoda szép kész butorokat megmutogatta, elmagyarázta azok készítési módját, rendeltetését és egészen szakszerű felvilágosítást adott mindenről.

A német ez idő alatt egy szót sem szólt, mindig hátul kullogott és úgy tett mintha érdeklődne a bútör ipar iránt. Meg voltunk vele elégedve.

Midőn szemlének — mely 2 óráig tartott — befejeztük, nem sajnáltuk sem az időt sem a fáradságot mert igazán gyönyörű dolgokat láttunk, ellenben éreztük, hogy a bennünket kalauzoló hivatalnok ezért valami jutalmat érdemelne.

emberek közé, mint leltár fölösleg — érték nélkül.

Ilyenekül tekintetnek az olyan egyének is, a kik nem hajlandók a tekintélyes, befolyásos nagyok körül sűrögni forogni, a kik eleget vélnék tenni hivatásuknak, ha kötelességüknek mindenkor pontosan megfelelnék, s ezen kívül a közügyeknél is óhajtanak némi szolgálatokat tenni és a kik elég hiszékenyek jogot tartani a közszellem némi irányítására.

Napról-napra haljuk, hogy mily káros, — mondhatni — sorvasztó betegsége közéletünknek a közöny, a mely megsibbasztja a társadalmi helyzetünk javítására irányuló eszmék fellobogását, a tettek üdvös hatását. Az ily közönyös társadalmi élet szereplő egyéniségei csak vergődhetnek a cselekvések terén, de hasznos tevékenységet nem fejthetnek ki, a mely káros körülmények aztán lassan leszoritják a hivatottakat, hogy szabadabb tér nyíljenek az ámitóknak, a strébereknek.

Ámde ez így nem jól van.

Amint egyes ember nyugtalanul tekintget vissza az életmezején ferdén taposott útjára, úgy a társadalom is elégtelen, ha eredménytelenül mulnak — tűnnek az évek évek után.

Pedig ez a társadalom megérdemelné, hogy a hullámaiban viczkádozó k arról is gondoskodnának, hogy azok a hullámok legalább tiszta mederben hömpölyögjenek nemzeti fejlődésünk, az újra ébredés megvalósítása felé.

Előre! Ezt kiáltják a hittel, reménnyel és szeretettel küzdők kiseded csapata.

Vissza! Ez a reakció rémes visitása.

Hogy melyik győz, ez azt hiszem eldől ez év utolsó napjával letünő század vége felé, ha addig le tudjuk küzdeni a közönyt, ha megtudunk erősödni egymás szeretetében és megtanuljuk nemcsak dicserni, hanem — követni is Jézust.

Temesközy Gerzson.

Egyszer csak hallom a hátam megett magyarul: „Hunecut a német, még ha francia is” örömteljes meglepetéssel fordulok hátra és önkénytelenül szalasztván ki számon a szót mondom: „Ejnye be jó.” Erre még a válasz két erőteljes, de jóeső ölelés volt.

Csak rövidesen említem meg, hogy ez alkalommal két jó kedélyű alföldi birtokossal ismerkedtem meg kikkel azután együtt élveztem és szórakoztam 3 hétig az isteni Párisban.

Azaz négyen voltunk bizony, mert később egy horihorgas, hirtelen szőke porosz fiatal ember is velünk tartott. Ez úgy került közénk, hogy ő és mi felváltva egy ugyanazon vezető szolgálatát vettük igénybe. Valamelyik napon közös beleegyezéssel együtt rándultunk ki „Versailles” — ha és ott a német észrevevén, hogy milyen előnyös lesz reá nézve ha állandóan magyarokkal tart, az Ausztria — Magyarország és Németország között fenálló szövetségre és barátságra hivatkozva, arra kért bennünket, fogadjuk el őt mi is szövetségesnek és barátunk. Jó fiúnak látszott, tehát egy üveg pezsgő elfogyasztása után a Compániába felvettük. Előbb azonban megkellett ígérnie, hogy bajuszát minden nap amúgy magyarosan kipödrri.

Hogy a német mit tapasztalt „Versailles”-ban? Elmondom mert érdekes.

Már vagy négy órán keresztül nézegettük az ottani híres királyi kastélyt, midőn vezetőnk arra figyelmeztetett, hogy hagyjuk abba a szemlégetést

tani, — minél előbb be kell következnie, mert különben ház és sokadalomból álló élet-nélküli tömeg maradunk.

Az egylet vezetősége nyugodt lelkismerettel tekinthet vissza működésére, mert mindazon kívánalmakat, melyeket Abony kath. közönsége támasztott az egylet iránt, lankadást nem ismerő kitarással, beteljesítette. Ezer bajjal, nehézséggel szembeállva, kényelmes helységet szerzett, hogy bírassa a jövő fejlődésnek tága s csarnokát. — A nemes szívé ügybarátok áldozatkészsége elismerésre méltó arányokban, eléggyorsan nyújtott segítséget felszerelési tárgyak és pénzalakjában; a műbe lett fejezve, átadva rendeltetésének s most ismét elmondhatjuk lelkendezve: „Jó nekünk itt lenni!” Igen, üdvös az egyletet gyakrabban látogatni, e helyet, mely a vallás védelmének zöld-szigete gyanánt integet a napi munkában és az anyagiak után futkosó elfáradt hívőnek; szükséges többször felkeresni e helyet, hol a mai kor embere a műveltség fejlesztésére megtalálhatja a módokat és eszközöket, melyekkel szívét nemesbítheti, esztét hasznos ismeretekkel gazdagíthatja.

Ha tehát jó, üdvös, szükséges itt lenni, miért és honnét van az, hogy az eredmények csak részlegesek?

De kérdésekkel nem terhelem, az okok keresésével nem fárasztom a t. hallgatóságot; elég ha tudjuk, hogy egyleti életünk még most sem felel meg teljesen céljának, sem a rendelkezésre álló helységnek, sem a megnyilatkozott áldozatkészség várákoszásának, sem a vezetőség buzgalmanak. Elég ha tudjuk, hogy az egylet 25 éves fennállásával s az utóbbi két év nagyratörő mozgalmával a közönyt csak részben volt képes megszűntetni.

Elég a sívár tapasztalatokból ennyi is; — mi azonban kevés azon dus reményekkel szemben, melyek kebleinket dagasztják. — Hisszük, hogy tagtársaink méltányolni fogják az egylet eddigi vívmányait, benépesítik e helységeket és hasznos beszélgetéseikkel elűzik az eddig itt uralgó életlenség csendjét. Hisszük, hogy a gyakori érintkezés megszünteti a társadalomban befészkelődött egymástól való idegenkedést s a bizalom enyhe fuvallata közelebb hozza egymáshoz embertársainkat. Hisszük, hogy a t. tagtársak hű apostolai lesznek az egylet széljainak s híveket gyűjtenek a felebaráti szeretet templomába. . . .

Mintha látnám . . . kath. polgártársaim szárait egy oltár körül összegyűlve, melynek magasan lobogó lángjába . . . dobálják bele . . . a haladást gátló avult nézetek könyvét, . . . melynek czime „Legyen úgy mint régen volt.” . . . Látom, szent fogadást tesznek, hogy hitben vallásban, erényekben oly gazdagok, oly szilárdak lesznek és maradnak mint a régi jó világban, de műveltségben haladni kívánnak a korrall. . . . Látok

Felajánlottunk neki 10 frankot. Ő azonban udvariasan vissza utasította ezt, megjegyezvén, hogy magyaroknak jutalom nélkül is mindig szívesen tesz szolgálatot. Erre vezetünk biztatására én egy honi szívarral (még Abonyból vittem ki lopva) kintáltam meg. Ezt örömmel és köszönettel fogadta, sőt kijelentette, — hogy tekintve eredetét — emlékül teszi el.

Szívélyes búcsuzás után elhagytuk a gyárat. Künn az után kérdezem a németet: „Nos hallotta ön mit mondott rólunk a francia?”

„Nem, hanem a helyett kitapasztaltam hogy mit tud a francia?”

Ez a válasz gyanúnak tetszett, tehát bővebb magyarázatot kértem tőle. Mire aztán elárulta, hogy ő bizony egy berlini udvari kárpitosnak a fia és a gyárban francia izlést akart tanulmányozni, jobban mondva ellesni. Erre nem válaszoltam egyebet, minthogy: Jaj de hunczut a német!

Még számtalan esetben éreztették velünk magyarokkal jóindulatukat a francziák, épp azért bizvást ajánlhatom a szíves olvasónak, hogy ha csak teheti menjen ki Párisba, mert ott a sok jön kívül, még szeretetben is részesülnek — a magyarok, ha csak a Dreyfus-per nem változtatta meg a francziák érzelmeit.

egy csoportot vonulni az oltár felé . . . szülőket ismerék fel bennük, kik felnőtt gyermekeiket vezeték oda, hogy ők is fogadást tegyenek a régi valláson alapuló új irány követésére. . . . Az oltár eltűnik s a hirtelen támadt homályból, egyszerű épület rajza bontakozik ki, falán szerény fatáblácska „Kath. Olvasóegylet” felírással. . . . Látom, hogy az egylet termei alig kőpések befogadni a hullámozó sokaságot s ha jobban vizsgálom, azt veszem észre, hogy a régi tagtársakon, kívül, ismeretlen újak is forgolódnak e tömegben nagyszámban pedig a haza s egyletünk reményeit, jövőjét: a kath. fiatalságot szemlélem nagy lelki gyönyörrel. . . . Mintha valami nagy és ritka ünnepélyre készülnének, . . . mindenkinek arca az öröm derűjétől, a vallás győzelmének diécsfényétől sugárzik. . . . Igen! . . . ünnepli a „Kath. Olvasóegylet” szent vallásunknak hazánkban 90 000-dós fennállását. . . . Óh, változz boldog sejtetem valósággá, diécsíthessük a szeretet vallását drága Magyarhazánkkal együtt, a fiatalság száraitól megsokasodva; állhassuk meg egyszer körül az oltárt, tegyük esküt egy szívvel-lelékkel, hogy: „hitben, vallásban, erényekben a régiék maradunk, de a műveltségben haladni kívánunk a korrall!”

Ha szobrász volnék megtestesíteném annak a napnak emlékét, amikor boldogsejtelmünk valósággá változik.

Ugy legyen!

Előfizetési felhívás.

Az „Abony” jelen számával a III-ik évfolyamába lépett, nem sok idő egy lap életlen, de ennyi időt helyi lap itt még nem ért meg.

Szabadjon e körülményből arra következtetni, hogy lapunkra e város közönségének szüksége van, mely szükségletet minden irányban kielégíteni legfőbb törekvésünk lesz ezután is, mint volt a múltban.

Szerénység nélkül mondhatjuk, hogy a közönség érdekeit — személy vagy osztály érdekek mellőzésével mindenkor áldozatkészséggel szolgáltuk, e cél lebeg előttünk az új-évben is; munkálni a szeretet s az igazság szent nevében.

Hogy e lap e kitűzött célt elérhesse, szüksége van az anyagi támogatásra is, mely nélkül — mint alap nélkül — nem állhat fenn.

Bizalommal kérjük tehát városunk közönségét, hogy e lapra minél számosabban előfizetni sziveskedjenek.

Előfizetési ár: egy évre 8 korona, fél évre 4 kor., negyed évre 2 kor., mely a kiadóhivatalba küldendő.

Mély tisztelettel
a szerkesztőség és kiadóhivatal.

MI UJSÁG?

— **Lapunk olvasóinak és munkatársainknak boldog új-évet kívánunk.**

— **Előljárósági választások.** Mult hó 28-án ejtetett meg az előljárók választása. Mint már egy ízben jeleztük, a magánjellegű tórszokások mérközést óhajtottak egymás erejének kipróbálására s így esett meg aztán, hogy a bírói állásra szavazást kértek. Ez a szavazás egyttal el is döntötte a két párt sorsát, mert az alig egy óra alatt beadott 245 szavazatból Palásti Pál volt bírora 169, Altmann Sámuelre 79 szavazat esett, a pártvezetőség ezt látva, a meghatalmazások benyújtásától el is állott. Így Palásti Pál lett bírónak megválasztva. Ez után a többi választások felkiáltás útján mentek és pedig: II. bírónak Mészáros István, pénztárnoknak Beviz Pál, közgyámnak Király János lettek megválasztva. Midőn aztán a tanácsnokok választására került a sor, Altmant és Konez Mártont még egyhangulag kiáltották ki, de Konez Pálnál már ismét szavazást kért az ellen-tábor, még egy esatát kívánt vivni a szilárdan álló Palásti-párttal. Ennél a szavazásnál azonban már megcsappant az érdeklődés, mert mindössze 131 szavazat adatott be, ebből Konez Pálra esett 82, Maczó József 49. Innet túl aztán simán, ment a szavazás felkiáltással s minden állásra az első helyen jelöltek — a volt tanácsnokok — lettek megválasztva és pedig az előbb említett három tanácsnok után megválasztottak egyhangulag: Kása Sándor, B. Szabó Mihály, Szabolcsy Dávid, Makay János, Szombathy János, Kummer Mihály, Kubicsék János, Csupkay Ferencz, Komáromy József, Gulyás Mihály, Karizs János, Temesközy Gerzson, Hay Károly, Gaál Gyula, Lukács Gyula és Laczkó Pál. A megválasztott új előljárók a hivatalos esküt

nyomban letették s a választási aktus a főszolgabíró lelkes megéljenzésével véget ért.

— **Házasság.** Glasner Mor nagykereskedő Eperjesről december hó 25-én vezette oltárhoz az abonyi izz. templomban Hay Etell, Hay Károly földbirtokos és városi tanácsnok leányát. A díszes lakodalmi menet hosszú sorában kellemes feltűnést keltettek a bájos koszorus leányok, kik névszerint a következők voltak: Glasner Ella (Rózsahegyről) Hay Nelly, Pintér Rózsai, Pintér Margit, Salzer Grete (Bécsből) és Szöllősi Mariska. Az esküvőt a társalgási egylet nagy térében kedélyes lakoma, majd táncz követte, mely hajnalig tartott. Az új pár még délután — Olaszországot érintve — Nizzába utazott.

— **Adományozások.** A szegényházlakói részére Karácsony ünnepén Blaskovich Albertné Antos János és Teszary László ebédet és bort küldtek. — Hirling adminisztrátor adományából pedig karácsony fa lett a számukra fellállítva.

— **Mulatságok.** Igen szép, monhatni fényes eredménnyel lett a népköri bál mult hó 26-án, az abonyi Kossuth szobor javára megtartva. Mintegy 150-en, vettek részt e hazafias czélú mulatságon, melynek összes bevétele volt 76 frt 43 kr., kiadás volt 25 frt 43 kr., tiszta maradvány 51 frt. Felül fizettek: Tizedes János 2 frt. Lukács Gyula 2 frt. Milus János, Makay János, Györe János, Temesközy József, Retkes Lajosné, Kása Gyula, Györe János, Temesközy Gerzson, Szánthó Elek, 50—50 krt., Györe Lajos, 30 krt., Tóth István, Torma Istvánné, Varga Péter, 10—10 krt. összesen 8 frt. 60 kr. — Nagy érdeklődés mellett folyt le a helybeli ipartestület által Karácsony másod napján — könyvtára s részben az „Abonyi Lajos szobor alap” javára, rendezett hangversenyyel, egybekötött táncmulatság. Az estély lefolyásáról a következőkben számolunk be: A műsort az iparos dalegylet „Fohász” ezimű éneke nyitotta meg Kovács Béla karnagy vezetése alatt; E dal elhangzása után Molnár Rozsika k. a. lépett az emelvényre és szép csengő hangon, átérezve, művészi szavaltta el Tompa Mihály „Világosi huszár” ezimű gyönyörű költeményét, fellépését a hallgatóság éljenzés és tapssal, a rendezőség pedig szép virág csokorral jutalmazta. Ezután ismét a dalegylet lépett fel és elénekelt a „Fekete szem éjszakája” és „Ez a kis lány eladó” kezdetű népdalokat; az utóbbi meg is kellett ismételni. Abonyi Lajos „Abony város története” ezimű művéből egy részt Dobozy Kálmán olvasott fel, a hallgatóság mély figyelme közepett. E komoly de ránk nézve fontos és tanulmányos, történelmi tárgyú, felolvasás után felolvasó egy humoros tárgyú, Rákosy Viktor „Zónás atyafiak” ezimű elbeszélését olvasta föl, mely a hallgatóságot igen kellemesen érintette. Az estély műsorát a dalegylet a „Marseillaise” ezimű, francia forradalmi induló eléneklése merítette ki, a hallgatóság tetszése, tapsvihara mellett. Ezek után következett a fiatalság által régen várt igazi táncmulatság. A négyest 72 pár tánczolta. Az estély a jótékony-ságot is czélzsa s ezért nem hagyhatjuk említés nélkül azok neveit kik filléreikkel a jótékony-ság összegét gyarapították. — **Fölülfizettek:** Temesközy Gerzson 4 korona, Dobozy Kálmán, Hoji Nándor, P. P., Szaitz Gábor, Véli Miksa, Szánthó Elek, Richter Béla 2—2 korona, Batta István, Dobozy Károlyné, Halmi Ferencz és Károly, Kovács Béla, Mészáros János, Molnár Rózsika, Nikly Bertalan, Szombathy János 1—1 korona, Juhász István 40 filér. Bevétel volt 98 frt. 75 kr. Kiadás 40 frt. 61 kr. Tiszta jövedelem tehát 58 frt. 14 kr. melyből Abony város örök büszkesége koszorus írónk Abonyi Lajosnak emelendő szobor alap javára 12 frt. adatott át a szoborbizottságnak, a többi pedig az ipartestület könyvtára javára illetve Abonyi Lajos műveinek beszerzésére fordítatik.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Az ipartestület december hó 26-iki estélyén közreműködött dalegylet minden tagjának az előadott szép dalokért; Molnár Rózsika kisasszonynak a kedves szavalmányért; Dobozy Kálmán urnak a szíves felolvasásért; Kovács Béla tanító urnak a dalegylet betanításáért s vezetéséért; valamint a mélyen tisztelt felülfizetőknek áldozatkészségükért ez uton is hálás köszönetemet fejezem ki az ipartestületi előljáróság nevében. Abony, 1899. decz. 28. Dobozy György elnök.

— **Adomány.** Az abonyi ipartestület által karácsony másodnapján rendezett táncmulatság jövedelméből az „Abonyi Lajos szobor alap” javára juttatott 12 frtot bevételezte: Véli Miksa.

— **Jó madár.** Helybeli esendőségünk derék őrsvezetőjének, Bakos Ferencnek ügyesen megejtett nyomozásával sikerült Kohn Róza orv-tamadójának személyes kiletét megállapítani. Az illető Csatos János nevezetű, földvári illetőségű, 19 éves, bajszatlan, véznatermetű, drótos kinézésű, rongyos csavargó suhancz. Hasonló merényletet szülőföldjén is követelt már el; ő volt a szolnoki esendőségi kassza feltörésének a főintézője. Valamikor minden szolgálatban volt ott s így a kirablásra a kedvező alkalmat csakis ő tudhatta legjobban. — Az itteni merénylet után nyoma veszett; körözése a legnagyobb eréllyel folyamatban van. Előbb-utóbb lépére kerül a jó madár; — az ilyen notórius gazficzkoknak a mostani téli időben legalkalmasabb nyakkendő volna — a hurok.

— **Egy kis statisztika.** A m. kir. központi statisztikai hivatal Havi Közleményeinek most megjelent október havi füzetéből vesszük október hónap népesedéséről a következő érdekes adatokat: A magyar korona országában elve született 66.784 gyermek, halva 1280. A halálozások összes száma 38.073 volt, a népesség természetes szaporodása tehát 28.711. Csupán a tulajdonképeni Magyarország népesedést tekintve, azt látjuk, hogy ez év október havában a népszaporodás 6400-al több, mint a múlt év ugyanezen hónapjában; 3500-al több a születés és 2900-al kevesebb a halálozás. Ha eddig a folyó év első tíz hónapjának népesedését hasonlítjuk össze a múlt év ugyanezen időszakának népesedésével, arra az eredményre jutunk, hogy az idei szaporodás 24.500-al haladja meg a múlt évi szaporodást. Az októberi házasságokról a statisztika a következőkben számol be: A magyar birodalomban 12.588 házasságot kötöttek. Csupán a magyar anyaországban 11.127 házasság történt. A múlt év október hónapjában pedig 11.091 házasság kötött. — A magyar korona országában októberben 1411 vegyesházasság jött létre. A magyar anyaországban kötött 1362 vegyes pedig 39 között 19 keresztény-zsidó házasság volt; még házasság esetében keresztény

völegény vett el zsidó lányt, 29 esetben pedig keresztény lány lépett zsidó völegénnyel házasságra.

— **A katonák keztyűje.** A hadügyminiszter rákerítette az újítás sorát a katonák keztyűjére is. A régi mindenféle rossz elhasznált pokrózból üsszetakolt keztyűk helyett, most új bőrkeztyűket kapnak a katonák, melynek mind az öt ujja meglesz. A hadügyminiszter legalább rendelete szerint ilyen keztyűt minden századnál kell 70—80 párt tartani s az árát 35 krajczárért, a katonák szoldjából kell levonni 5 kros részletekben. Így aztán lesz keztyű, mely az államnak egy krajczárba sem kerül s csupán a szegény katona fog érte egy kicsit koplalni. Ez még nem nagy baj, más is koplal a ruhájáért nemesak a katona!

— **Új gyógyszerész szabályzat.** A belügyminiszterium a magyarországi gyógyszerészek számára új gyógyszer szabályzatot állított össze. A rendelet szerint a többi között tilos az oly receptek elkészítése, a melyek rendelési módjából az orvosul fennálló titokszerű egyetértésre lehetne következtetni, milyen például: „secundum meam prescriptionem” s többféle. — Minden receptére, a mely szerint valamely gyógyszer elkészült, az ár számokkal olvashatóan és lételentként ráírandó. Tilos másolatok alapján gyógyszert kiszolgáltatni. Az a recepte, a mely kétszer keresztelt szert tartalmaz, oly helységheliek részére a hol gyógyszertár van, csak negyvennyolcz órán belül, oly helyeken lakók részére, hol gyógyszertár nincsen, csak négy napon belül készíthető meg és szolgáltatható ki. Belsőleg adagolandó gyógyszerhez mindig hengeres, külsőleg használandóhoz mindig hatszögletű üveg veendő. (S így elkerülhető lesz, hogy kenőszert beadjanak a betegnek, vagy orvosszert külsőleg használjanak.)

— **A közös hadsereg létszáma.** A közös hadügyminiszter most közzétett budget-előirányzatának egyik melléklete beszámol a hadsereg ez idő szerint létszámáról is. E szerint a kombattansoknál van: 23 tábornagy, illető-

leg lovassági tábornok, 64 altábornagy, 112 vezérőrnagy, 355 ezredes 394 alezredes, 691 őrnagy 2846 I. oszt. százados, 1233 II. oszt. százados, 5689 főhadnagy, 4979 hadnagy, összesen 16.386 kombattans-tiszt. Katonai lelkész, hadbíró, orvos és csapat-számvevő (V—XI rangosztályból) 20.59 katonai tisztviselő és tanár (IV—XII. rangosztály) 2161, rangosztályba nem sorozott havidíjas 597, hadapród-tiszt helyettes 2239, altiszt 38.252, legénység 244.146. Az egész békeleltím 305.830 főből áll, nem számítva ide a 6395 nővéndeket. A kincstári lovak és mállás-állatok száma 58.475.

— **Karácsony és újév!** Két olyan időpont, amikor ezernyi gondunk még egy párral szaporodik, mit vegyünk emlékül hozzánk tartozóinknak. Azt hisszük, hogy szíveséget teszünk olvasóinknak, ha egy époly tartós, mint kellemes ajándékra hívjuk fel a figyelmüket, mely nemcsak a jelenbe — az ajándékozás percében tölti el örömmel a meglepettet, hanem az egész éven át! Nincs szélszerűbb ajándék, mint a jó könyv. Bár ennek is megvan az a hátránya, hogy ha egyszer kiolvastuk, akkor csak mint emléktárgy bír értékkel, ennek ellensúlyozásaképp ajánljuk olvasóinknak, hogy oly könyvet vegyenek, melyet egész évben olvashatnak, fizessenek elő valamely szépirodalmi lapra, pl. a „Képes Családi Lapok”-ra, erre azért, mert egyrészt a legjobb, másrészt a legolcsóbb képes szépirodalmi hetilap. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. A kik most előfizetnek megkapják teljesen díjtalanul Hevessi Jenő, „A milliomos büntőrsé” című 232 oldalas érdekes regényt karácsonyi ajándékkul. Mutatványszámot váratra, ingyenes bérmentve küldi a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Budapest, VI. Szondy utca 11 szám.

— **Eladás.** 5000 kéve rözse — 4 kr-ával — eladó, cím megtudható a kiadóhivatalban.

Piaczi árak.

(PICK CZÉG JEGYZÉSE. — DECEMBER 30.-ÁN.)

Búza	mm. 7.30—7.40,	vékája 1.60—1.65.
Árpa	„ 5.20—5.30,	„ 1.10—
Rozs	„ 5.50—	„ 1.20—
Zab	„ 4.80—5.00,	„ 0.75—
Kukoricza ó,	mm. —5.25,	„ 1.35—
„ csöves,	„ —2.50.	
Bor	„ 10.—14.—	

100—300 frtig.

Havonta megkereshető bármily foglalkozásu egyének által biztosan és becsületesen, tőke és risikó nélkül hatóságilag engedélyezett állam papirok és sorsjegyek eladásával az ország minden helységében.

Ajánlatok „könnyű kereset”

Czimen **Singer Gyula hirdetési irodájába.** 2—6

Bpest IV. Lipót ut 14 sz.

„Utolsó hét.”

6

huzásra érvényes jótékony-célú — sorsjáték a bpesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á 20,000 korona stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizetteik.

Első huzás

visszavonhatatlanul már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít a jótékony-célú sorsjáték kezelősége

VI. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Sorsjegyek kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

7—7

Forradalom

a kosmetika terén

UJ!

UJ!

UJ!

ártalmatlan

ártalmatlan

CRÉME ARISTOKRAT.

Bámulatos és meglepő hatásu **arcz és kéz-** créme; — **teljesen ártalmatlan** és **zsirmentes** készítmény; — a legrövidebb idő alatt eltünteti az arcz és kéz mindenféle tisztátalanságát u. m. szeplőt-, májfoltot-, bőrtkát (mitessert) sőt hosszabb használat után az arcznak ránczeit is elsimitja, eltünteti. **Hatásáért kezeskedem.**

Egy próba tégely ára **1 frt. 50 kr.**

Egy nagy tégely ára **3 frt. — kr.**

Poudre **Aristokrat** a legújabb arcz Poudre **teljesen ártalmatlan** anyagokból készítve, nappal vagy este használva rendkívül szép és elegáns arczszínt ad. Kapható fehér, rözsa és crém színben.

Egy doboz árva **1 frt. 50 kr.**

Megrendelések vagy utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközölhetők.

Léontine Clément

urhölgnél

Budapest, VII., Csengery-u. 8.

ÚJ - É V I M E L L É K L E T.

Tempora mutantur.

1849 október 6-án egy egész nemzet sirta el, szabadsága fölött, a Dies irae t., a dicső multú magyar nemzet.

Zokogása az egész művelt világ keblében vízhangra „a nemzet millióinak szemében gyász-köny ül“

Kevés vigasz ugyan az elbukottnak, de a szenvedőnek jól esik.

1899 október 6-án ünnepelte a magyar 50 éves évfordulóját a gyász-napnak, hol a feltépett sebek sajnása talán még nagyobb fájdalommal marcangolta a honfi keblét, mint ötven ével ezelőtt.

De im a nemzetnek még most hegedt sebére írt kell keresnie, hogy egy szabad önálló nemzet szabad fejlődésében lássa és keresse önboldogulását is. 1900-ban nyílik meg ugyanis Párisban a francziák fővárosában a kiállítás. A világ minden részéből sokan sereglenek oda és bizonyára ott lesznek Magyarhon jövőjéről oszlopai is.

Bár ott a „szabadság“ „egyenlőség“ és „testvériség“ bőledejében, honnét óriási reflectorként sugároztak szét a szabad eszmék, betöltvén a vén Európát; bár ott, hol legingább diadalra jutottak az emberiségnek az istentől öröklött jogai, magukba szívják a szabadság, önállóság soha nem lankadó szeretetét. Ott vésnék szívökbe a szent haza fölvirágoztatásának eszméjét, hol szemmel láthatólag mutatkozik a haladás az óriási vívmányokban, s hogy mit lehet kivinni önálló, független iparral, kereskedéssel, hogy érezné már régen nélkülözött áldását a nemzet annak a mondásnak „Él még a magyarok Istene“

Prometheus lehozta az égből a tüzet s ezért büntetésből folyton vágja meg-megújuló máját egy saskeselyű mondja a mythologia.

A szabadságszerető magyar lehozta az égből a tüzet a szabadság szent tüzet s im ezért prometheusi kínokat kellett s kell szenvednie.

Vajha meglegelné ma a Mindenható a büntetést sterjeszténé áldását a magyar Haza fölé, hogy a vértanúk, hősök lehulló véréből, melyek az anyaföldet termékenyíték, sarjadanék ki egy szebb, boldogabb Magyarország, hisz rége „Még bűnhődte már e nép a multat és jövőjét“

Tantossy József.

Iskoláink.

Minden ország műveltségére kulturális intézményeiből s azok minőségéből lehet következtetni.

Miután az ország vmegyékből s ezeken belül járásokból áll, melyeket az egyes községek s így Abony nagyközség műveltségét is kulturális intézményeiből, illetve iskoláiból ítélni lehet meg; mert a lakosságnak legalább 95%-a itt szerzi meg mindazon ismereteket, melyekkel azután — nagyon csekély kivétellel — egész életét éli le.

Minél rendezettebbek tehát iskoláink, annál több ismerettel képesek felruházni a leendő polgárokat. Itt állunk meg és nézzünk szét, hogyan vagyunk e tekintetben.

Iskoláink, bár a fenntartók különösen az utóbbi időben mindent elkövetnek és a tanerők közt is alig van kivetni való, nem állanak azon a színvonalon, melyen látni szeretnők. (Zsufoltság, felszerelés.)

Legtöbben vannak a katolikusok, foglalkozunk tehát első sorban velök. A kath.

ma már 12 tanerővel biró iskolát tartanak fenn 19 százalékos iskolai adóval és 1200 forint évi államsegéllyel. S ezek mellett 70—120 gyermek van — két tanterem kivételével — minden tanító keze alatt. A tantermek száma tehát kevés, mi különben ezelőtt már két évvel köztudomású volt. Ujabb tantermeket a hitközség nem képes felállítani, hacsak az isk. adót nem emeli, ez pedig egy a lehetetlenséggel. 1901-ben 4, 1903-ban 8 tanító esik korpótlék alá, mi ujabb évi 600 frt kiadást követelend.

Tegyük fel, hogy a felállítandó 2—3 osztályhoz az állam 3—300 frttal járul, a hitközség pedig állítsa és szerelje fel a tantermeket s egy-egy tanerő fizetéséhez 2—200 frttal járuljon. Fogja ezt a hitközség birni? Tudatában van-e a fentartó ez okvetlenül bekövetkező tényeknek?

Az ev. ref. hitközség állapota sem valami virágzó, mit mutat az ott is igénybe vett államsegély. Hogy pedig az izraeliták minő áldozatokkal tartják fenn intézményeiket, azt legjobb elhallgatni.

Ha az összes iskolákat a község veszi át, a bajon segítve nincs, mert hisz a község adózó polgárait a 3 felekezet adja, s ha külön-külön nem bírnak a kiadásokkal, együttesen sem fogják azt megtehetni. Más megoldás nincs, mint az államosítás. Jegyjeze meg mindenki, hogy az előbb-utóbb, de feltétlenül be fog következni.

Ha ma adjuk át iskoláinkat, az a néhány 100 frt, melyekkel az önként bekövetkező államosításig az adózó polgárokat sarczoljuk, zsebünkben marad, ha csak a végkimerülés hajt majd az állam kezébe, több lesz azon hozzájárulási összeg is, melyet az állam az átvétel fejében föltétlenül megkövetelend.

Még egyet. Ha iskoláink államosítottak pl. a jövő tanévig, gyermekeink már a jövő télen nem fogják sirva tapodni a havat és sarat azért, hogy a város egyik végén levő osztályba juthassanak. És higgyék el a vezető körök, hogy a szegény gyermek is valaki.

Exlex.

A koresmai iparról.

Csaknem minden kor'átózás, melylyel az ipar valamelyik ága megszorítottatik, nem egyedül az illető iparra, de általában egész — ifjú iparunkra káros hatása. Ha azonban a korlátozás célja: tisztességtelen üzést megszüntetni, ez által csak egyesekre háromlik kár, még pedig olyanokra, akik sajnálatra nem érdemesek; ellenben az illető iparág érdeket nagy arányokban hatásosan megóvatik s ez által követve bár hasznos és az általánosság részére üdvös érdekek mozdíthatnak elő.

A legelterjedtebb ipar nemcsak nálunk, de a kulturálmokban mindennütt: a koresmai. A gyomort szolgálja. A gyomor mely az emberi szervezet legfontosabb, leglényegesebb alkatrésze s amelynek az istápolása nélkül fizikai élet nem képzelhető. S mivelhogy a nemzetet és az egész emberiséget egyének képezik, nemzetgazdasági szempontból nem utolsó kérdés, hogy az egyének gyomorigényei miképpen elégítetnek ki s miképpen történik gondoskodás arról, hogy a gyomor útján az emberi test vérebe kerülő anyagok ne ártsanak, sőt elenkezőleg a testi szervezetet egészségesé és erőteljessé tenni képesek legyenek.

A koresmai ipar tehát az iparágak sorában eminens helyet foglal el. S amikor általános az

üzleti pangás, amikor a kereskedő, az iparos, a gazda s más társadalmi tényezők keservesen megérik az általános rossz gazdasági viszonyokat: a koresmai ipar legfeljebb aránytalanul kisebb mértékben szenved hatásuk alatt.

Mindazonáltal a koresmárosok és vendéglősök panaszkodnak. S látszólag nem is egészen ok nélkül. A hatósági intézkedések özöne szakadt rájuk s a mit a dolgok természetes folyamata elmulasztott náluk üzletüket csökkenteni, azt helyre-pótolták a hatósági intézkedések.

Ebben az esetben is szenved a jó a rosszal együtt. A tisztességes koresmáros, aki panaszra soha okot nem adott, éppen úgy tűrni tartozik a hatóságok szigorú és sokszor kényelmetlen ellenőrzését, mint az, aki arra eddigi sáfarkodásával bőven rászolgált.

A hatósági intézkedéseket betetőzte a belügyminiszter egy ujabbban, az italmérésnél és italmérésnél követendő egészségügyi rendszabályok és az ezek áthágására kiszabandó büntetések, valamint a rendőri felügyelet gyakorlása iránt kiadott rendeletével.

Nincs ebben a rendeletben semmi olyan tilalom, amelynek betartása magától ne értetődne.

Ugyan ki akadhatna meg azon, ha a belügyminiszter követeli, hogy megromlott vagy az egészségre közvetlen használat által veszélyessé válható italokat ne árusítsanak, a köztisztaság követelményeinek megfelelően, az italmérés czégre alatt az üzlet erkölestelen czelokra ne szolgáljon, a hatósági zárórák betartassanak, részegsége senkise csábíttassék, a koresmai hitel túl ne léptettesék s tiltott szerencsejátékok ne üzessenek?

Mind olyan dolgok ezek, melyeket voltaképpen megtiltani se kellenne, ha egyesek legszigorúbb tilalmak dacára mindig újból nem vétneek ellenök.

Még mindannyinak élénk emlékezetében vannak azok a borhamisítások, melyek néhány hónappal ezelőtt napfényre kerültek. Mindannyian tudjuk, hogy az ennek következtében alkalmazott szigorú rendszabályok mennyire ártottak a hazai borkereskedelemnek.

S mégis kinek jutna eszébe — a borkereskedőkön kívül — hogy e szükséges rendszabályokat kifogásolja? E rendszabályok párja a belügyminiszter most kiadott rendelete.

S valamint amaz, ugy ez is csak a közjó érdekeit szolgálja. Csak azt akarja vele elérni a belügyminiszter, hogy a koresmai ipar tisztességének megóvása mellett a nemzetet képező egyének egészsége — ez a legdrágább kincs, melyet a nemzet bír — el ne rontassék.

A koresmárosoknak tehát bele kell illeszkedniök a társadalmi rend feltétlen követelményeinek keretébe s kénytelenek üzérkedések mikéntjét a magasabb czél alá rendelni.

Ha kényelmetlen is a tisztességes koresmárosnak a sok hatósági ellenőrzés ne gondolja, hogy keletlen is az. Annál kevésbbé, mert ez által tisztességes koresmáros érdekei sem fognak kárt szenvedni, belügyminiszter intézkedései következtében a közönség bizalma is meg fog szilárdulni s ez a szilárd bizalom busásan fog kamatozni.

Tekintetes

Temesközy Gerzson

szerkesztő urnak

A b o n y.

Hallottad-e kedves komám (Nini ehhez a szohoz semmi jussom, de ha már leirtam, nem törülöm, hanem inkább igyekezni fogok, no még hát igyekezzél te is, hogy használatához jogot szerezzünk!) min török a fejüket (oh faltörő-kos majd csak visszajön a te országod!) az okosok(?)?

Persze, hogy (nagy megbotránkozással) hallottad!

El akarják keresztelni azt a szegény, ránk következő 1900-ik évet a XX-ik század első éveinek!

Hallatlan!!

És a mi még szörnyűbb: én már olyan emberre is találtam, a ki elnevette magát (jobban

